

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
15/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. január 25.

A C-638/19. P. sz. ügyben hozott ítélet
Bizottság kontra European Food és társai

A Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem rendelkezett hatáskörrel arra, hogy az állami támogatásokra vonatkozó jogra tekintettel megvizsgálja a Románia által egy választottbírói ítélet végrehajtása keretében a svéd beruházóknak nyújtott kártérítést

Bár e választottbírói ítélet helyt adott e beruházók azon érvelésének, amely szerint e tagállam az Unióhoz való csatlakozását megelőzően jogellenesen hatályon kívül helyezett egy adóösztönző rendszert, a Bizottság által vizsgált támogatási intézkedést e csatlakozást követően nyújtották

A Svéd Királyság és Románia 2002. május 29-én a beruházások előmozdítása és kölcsönös védelme céljára létrejött kétoldalú beruházási megállapodást (a továbbiakban: BIT) kötött, amely megállapodás 2. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy minden szerződő fél köteles a másik szerződő fél beruházói által megvalósított beruházásokkal kapcsolatban mindenkor tisztességes és méltányos bánásmódot biztosítani. A BIT ezenkívül előírja, hogy a beruházók és az aláíró országok közötti jogvitákat választottbírói eljárás előtt kell rendezni.

2005-ben a román kormány – a Románia Európai Unióhoz való csatlakozására irányuló tárgyalások keretében – hatályon kívül helyezte a kiszolgáltatott helyzetű régiókban bizonyos beruházók számára nyújtott adóösztönzők nemzeti rendszerét (a továbbiakban: adóösztönző rendszer).

Mivel több svéd beruházó úgy vélte, hogy az adóösztönző rendszer hatályon kívül helyezésével Románia megsértette az arra irányuló kötelezettségét, hogy a BIT-tel összhangban biztosítsa a beruházásaik vonatkozásában a tisztességes és méltányos bánásmódot, az okozott kár megtérítése érdekében választottbírói eljárás felállítását kérték. A 2013. december 11-i ítéletével e választottbírói eljárás kártérítés címén mintegy 178 millió euró összeg említett beruházók számára való megfizetésére kötelezte Romániát.

A román hatóságok annak ellenére, hogy az Európai Bizottság többször felhívta a figyelmüket arra, hogy az ügyben tiszteletben kell tartaniuk az állami támogatásokra alkalmazandó szabályokat és eljárásokat, folyósították a svéd beruházók számára a választottbírói eljárás által megítélt kártérítést.

A 2015. március 30-i határozatával (a továbbiakban: vitatott határozat)¹ a Bizottság e kártérítés kifizetését a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítette, megtiltotta annak végrehajtását, és elrendelte a már kifizetett összegek visszatérítését.

A több kereset tárgyában eljáró Törvényszék megsemmisítette ezt a határozatot² lényegében azon az alapon, hogy a Bizottság visszamenőleges hatállyal gyakorolta a hatáskörét a Románia 2007. január 1-jei uniós csatlakozása előtti tényekre. A Törvényszék ugyanis abból az előfeltevésből indult ki, hogy a szóban forgó támogatást Románia az adóösztönző rendszer hatályon kívül helyezésének időpontjában, vagyis 2005-ben nyújtotta.

¹ A Románia által nyújtott SA.38517 (2014/C) (korábbi 2014/NN) számú állami támogatásról – 2013. december 11-i választottbírói ítélet a Micula kontra Románia ügyben – szóló, 2015. március 30-i (EU) 2015/1470 bizottsági határozatot (HL 2015. L 232., 43. o.).

² A Törvényszék 2019. június 18-i European Food és társai kontra Bizottság ítélete, [T-624/15](#), [T-694/15](#) és [T-704/15](#).

A fellebbezés tárgyában nagytanácsban eljáró Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék ezen ítéletét, és megerősíti, hogy a Bizottság hatáskörrel rendelkezett a vitatott határozat elfogadására, továbbá visszautalja az ügyet a Törvényszék elé az e határozat megalapozottságával kapcsolatban előtte felhozott jogalapokról és érvekről való határozathozatal érdekében.

A Bíróság álláspontja

Mivel a Bizottság hatáskört szerzett arra, hogy az EUMSZ 108. cikk alapján megvizsgálja a Románia által az uniós csatlakozását követően elfogadott támogatási intézkedéseket, a Bíróság emlékeztet arra, hogy az állami támogatásokat abban az időpontban kell az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében „nyújtottnak” tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jogszabály szerint a kedvezményezett jogosulttá válik arra, hogy megkapja a támogatást. Ezen időpont megállapítása szempontjából a döntő tényezőt az képezi, hogy e kedvezményezettek igényt szereznek arra, hogy a szóban forgó támogatást megkapják, valamint hogy az állam ehhez kapcsolódóan kötelezettséget vállal e támogatás nyújtására. Az ilyen intézkedés ugyanis ebben az időpontban eredményezhet az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő versenytorzulást.

A jelen ügyben a Bíróság megállapítja, hogy a svéd beruházók által hivatkozott kár megtérítéséhez való jogot, noha az az adóösztönző rendszer Románia általi, állítólagosan a BIT megsértésével történt hatályon kívül helyezéséből ered, csak a 2013. december 11-i választottbíróági ítélet biztosította, amely nem csupán megállapította e jog fennállását, hanem számszerűsítette is annak összegét. E beruházók ugyanis csak a választottbíróági eljárás befejezésekor juthattak hozzá a kártérítés tényleges kifizetéséhez, még akkor is, ha az részben azon kár megtérítésére irányul, amely a választottbíróági eljárás felpereseit állításuk szerint a Románia uniós csatlakozását megelőző időszakban érte.

Ezért tekintettel arra, hogy a szóban forgó támogatási intézkedést Románia uniós csatlakozását követően nyújtották, **a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottság az EUMSZ 108. cikk időbeli hatályára nem rendelkezett hatáskörrel a vitatott határozat e rendelkezés alapján való elfogadására.**

A Bíróság pontosítja, hogy az a kérdés, hogy a választottbíróági ítélettel megítélt kártérítés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősülhet-e, e fellebbezés keretében nem tartozik a Bíróság hatáskörébe, mivel e kérdést a Törvényszék nem vizsgálta. Mindezzel együtt a Bizottságot az EUMSZ 108. cikk alapján megillető hatáskör semmiképpen sem függhet e kérdés vizsgálatának eredményétől, mivel a Bizottság által az e rendelkezés alapján gyakorolt előzetes ellenőrzés különösen annak megállapítására irányul, hogy a szóban forgó kártérítés állami támogatást képez-e, vagy sem.

Végül a Bíróság megállapítja, hogy a Törvényszék akkor is tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bíróság Achmea ítélete³ a jelen ügyben nem releváns.

Az Achmea ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 267. és EUMSZ 344. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a tagállamok között létrejött nemzetközi megállapodásban szereplő olyan rendelkezés, amelynek értelmében e tagállamok egyikének beruházója a másik tagállamban létesített beruházásokra vonatkozó vita esetén ezen utóbbi tagállammal szemben választottbíróság előtt indíthat eljárást, amely bíróság hatáskörét e tagállam köteles elfogadni. Ugyanis, az ilyen megállapodás megkötésével a tagállamok vállalják, hogy kivonják saját bíróságaik joghatósága alól, és következésképpen azon bírósági jogorvoslati rendszer alól, amelynek megteremtését az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése előírja számukra az uniós jog által szabályozott területeken, azokat a jogvitákat, amelyek e jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozhatnak.

Márpedig a jelen ügyben nem vitatott, hogy **a svéd beruházók által kért kártérítés a Románia uniós csatlakozásának időpontját követően állítólagosan elszenvedett károkra is**

³ A Bíróság 2018. március 6-i ítélete, [C-284/16](#) (lásd még: [26/18](#). sz. sajtóközlemény).

vonatkozott, amely időponttól kezdve az uniós jog, különösen az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk alkalmazandó e tagállamra. Erre való tekintettel a választottbíróóság elé tárt jogvita nem tekinthető úgy, hogy az minden elemében olyan időszakra korlátozódik, amelynek során Romániát, mivel még nem csatlakozott az Unióhoz, még nem kötötték az Achmea ítéletből eredő szabályok és elvek. Ezenkívül nem vitatott, hogy az e jogvitában eljáró választottbíróóság nem része az uniós bírósági rendszernek, mivel e választottbíróóság nem tartozik azon jogorvoslati rendszer körébe, amelynek a megteremtésére az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése kötelezi a tagállamokat az uniós jog hatálya alá tartozó területeken.

E körülmények között Románia uniós csatlakozását követően okafogyottá vált az e tagállam által a BIT-ben előírt választottbíróági rendszerhez való hozzájárulás.

E megfontolások összességére tekintettel a Bíróság hatályon kívül helyezi a fellebbezés tárgyát képező ítéletet, és visszautalja az ügyet a Törvényszék elé, hogy az határozzon az elé terjesztett azon jogalapokról és érvekről, amelyek a vitatott határozat megalapozottságára vonatkoznak, különösen azon kérdést illetően, hogy az abban említett intézkedés anyagi jogi szempontból megfelel-e az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

Emlékeztető: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499